

58. Bijenale u Veneciji ili "Dabogda nam zanimljivo bilo"

Izaberite iznos Vaše donacije:

Mala donacija – 5€

Donate

Najstarija i najprestižnija izložba savremene vizuelne umetnosti na svetu, Venecijansko bijenale, svečano je otvorena 11. maja 2019. godine, nakon trodnevnog vernisaža namenjenog stručnoj javnosti, tokom kojeg su otvoreni nacionalni paviljoni i Centralna izložba, organizovani kokteli i zabave – prilika za saradnju, druženje, razmenu iskustava. Interdisciplinarna izložba, koja se svake druge godine održava u prostorima Đardina i Arsenala, kao i u nacionalnim paviljonima u pomorskim skladištima, crkvama, muzejima i palatama duž čitave Venecije, 2019. godine okuplja 90 zemalja. Na njoj prvi put učestvuju Gana, Madagaskar, Malezija i Pakistan, a pored nacionalnih selekcija, po pozivu glavnog kustosa, izlaže 79 umetnika iz čitavog sveta.

Pošto su organizatori 58. Bijenala vodili računa o zastupljenosti ženskih autora, izlaže jednak broj muškaraca i žena. Žene-umetnice su nagrađene u kategoriji nacionalnih paviljona – Zlatni lav je pripao Paviljonu Litvanije za "performans-operu" pod naslovom *Sunce i more (Marina)*.

Nagrađeni Paviljon Litvanije

Društveno angažovan koncept je evidentan u postavci umetnice u Paviljonu Nemačke, dok u Paviljonu Austrije, na čijem je svečanom otvaranju grupa zvanica, na simboličan način, iskazala

protest protiv desničarskog ministra kulture, prvi put samostalno izlaže jedna žena, feministkinja, Renate Bertlman.

Sa otvaranja Paviljona Nemačke

Sa postavke u Paviljonu Nemačke

Otvaranje nacionalne selekcije Austrije

U Paviljonu Francuske odnos realnog i fiktivnog, te pitanja ko smo, odakle dolazimo i kuda idemo istražuje dobitnica Turnerove nagrade Lora Provo (Laure Prouvost), dok rituale svakodnevice te pojmove dematerijalizacije i odsustva, u Paviljonu Velike Britanije, propituje Irkinja Ketil Vilks (Cathy Wilkes).

Detalj iz nacionalne postavke Francuske

Detalj sa postavke Keti Vilks u Paviljonu Velike Britanije

Rad Ketil Vilks

Umetnici sa prostora bivše Jugoslavije nisu se našli u izboru glavnog kustosa te se predstavljaju isključivo u okviru nacionalnih paviljona. Tako je *Povratak gubitka memorije Đorđa Ožbolta*, umetnika koji živi i radi u Londonu, u vezi sa čijim izborom se

polemicalo u domaćim medijima i stručnoj javnosti, izložen u Paviljonu Srbije u Đardinima.

Predsednik 58. Bijenala umetnosti je, kao i prethodnih godina, Paolo Barata, a umetnički direktor i kustos centralne izložbe, direktor londonske Hejvord galerije, Njujorčanin Ralf Rugof. Žiri ovogodišnjeg Bijenala, kojim je predsedavala Stefani Rozental iz Nemačke, nagradio je Zlatnim lavom američkog umetnika, Artura Džafu, za *Beli album* koji tematizuje rasna pitanja, dok je Zlatni lav za životno delo dodeljen američkom umetniku Džimiju Daramu.

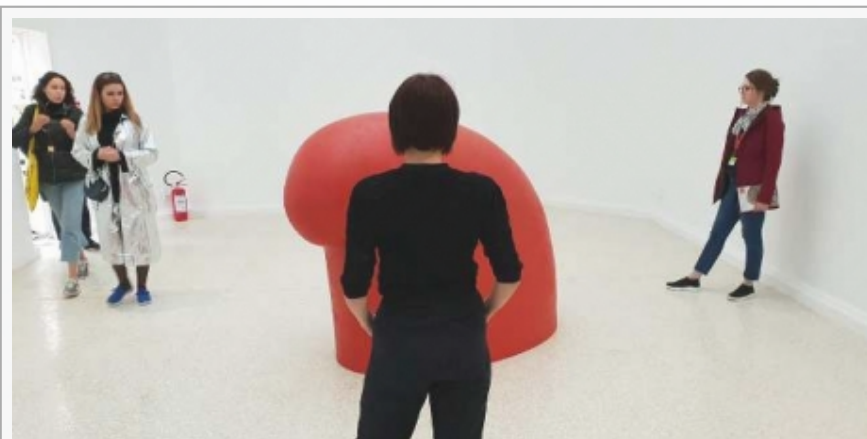

Moto ovogodišnjeg Bijenala jeste fraza *May you live in interesting times*, navodno "stara kineska kletva", za koju nam, na prvi pogled nije jasno da li se iščitava u pozitivnom ili u negativnom diskursu. Ali, *Dabogda živeli u zanimljivim vremenima* je krivotvoreni podatak. Sličan idiom ne postoji u kineskom jeziku, sem onoga koji glasi: "Bolje živeti kao pas u miru i harmoniji nego kao čovek u haotičnim, ratnim, vremenima". Budući da je suština istočnjačke filozofije balans, a da svaka promena predstavlja njegovo narušavanje, "zanimljiva vremena" su uzrok naše teskobe. Otuda potreba za jednostavnijim, manje stresnim vremenima u kojima jedna kriza neće smenjivati drugu. U tom smislu apokrifna kletva "dabogda nam zanimljivo bilo" sažima prokletstvo nemira. Ličnog, prirodnog, političkog, kulturološkog. Jer, kako to Rugof u svom ekspozeu navodi:

“Umetnost ne može zaustaviti uspon nacionalističkih pokreta i autoritarnih vlada u različitim delovima sveta, niti može ublažiti tragičnu sudbinu raseljenih naroda, ali na indirektan način, možda može biti neka vrsta vodiča kako živeti i razmišljati u tim "zanimljivim vremenima".

Zbog toga su njegov izbor umetnici koji, u duhu "otvorenog dela" Umberta Eka omogućavaju različita čitanja i nove načine kontekstualizacije u post-istinitom vremenu digitalnih tehnologija i medijske manipulacije u kojem se viralne i spinovane priče multipliciraju i umrežavaju. U kojem su lažne biografije,

senzacionalističke informacije, namerne greške i manipulativno prisvajanje moći svakodnevnica.

Američki paviljon na 58. Bijenalu u Veneciji

Rad Renate Bertlman

Discordo Ergo Sum umetnice Renate Bertlman

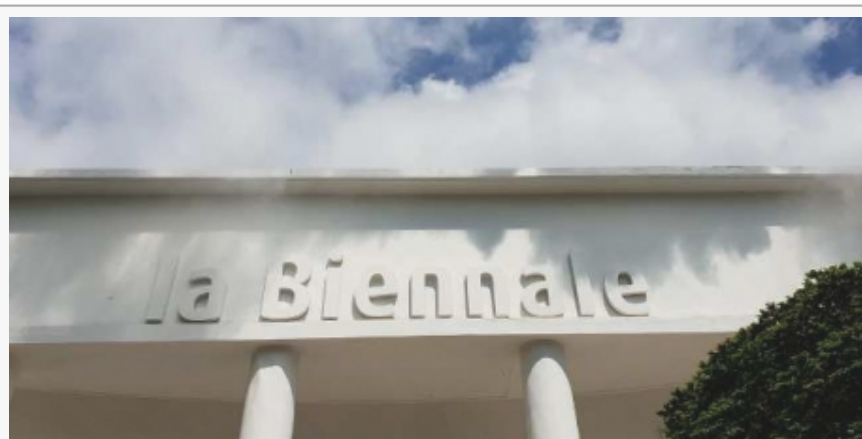
Tokom vernisaža najveću pažnju posetilaca su, kao i prethodnih godina, privukli paviljoni Francuske, Velike Britanije, Nemačke i SAD-a. Najduži redovi su bili ispred ulaza u Francuski paviljon, a mnoštvo zvanica se okupilo na otvaranju Paviljona Austrije, na čijoj se fasadi nalazi natpis *Discordo Ergo Sum* (*Ne slažem se, dakle postojim*) umetnice Renate Bertlman, parafraza izreke *Cogito Ergo Sum*. U Nemačkom paviljonu se predstavlja Natascha Sadr Haghigian, koja je za potrebe Bijenala prisvojila

pseudonim – kompjuterski generisanu kombinaciju pogrešno napisanih varijanti njenog imena i prezimena koja "briše" njeno iransko poreklo. Umetnica, na čijoj se stranici na vikipediji mogu pronaći svesno kontradiktorni podaci: da je rođena "u Budimpešti 1987, Minhenu 1979, Teheranu 1967. i Londonu 1966. godine", na pres-konferenciji i zvaničnom otvaranju Paviljona lice je sakrivala iza ogromne maske. Čitav Nemački paviljon zapravo predstavlja metaforu evropske politike izolacije, a temu migracione politike, segregacije i kolektivne odgovornosti tematizuje i švajcarsko-islandski umetnik Kristof Buhel koji je, u prostorima Arsenala, izložio ribarski brod *Barca Nostra* (*Naš brod*), na kojem je 2015. godine između Libije i italijanskog ostrva Lampeduza stradalo oko hiljadu migranata. Pošto je olupina izložena bez naziva i objašnjenja (koje istina postoji u samom Katalogu Bijenala), po mnogima joj nedostaje kontekst jer budući da se nalazi u prostoru nekadašnjeg brodogradilišta Arsenala, u blizini restorana, posetoci bez ikakve ideje o tragediji, ispred simbola masovne grobnice, uživaju u hrani i piću ili se fotografišu. Što je, verovatno, i bio umetnikov cilj.

Kristof Buhel, Barca Nostra (fotografija preuzeta sa interneta)

O odsustvu epatije i globalnim problemima govori i ovogodišnji laureat u nacionalnoj selekciji, Paviljon Litvanije, pretvoren u veštačku peščanu plažu sa "turistima" koji uživaju u dokolici i "suncu". Posetioци sa galerije, voajerski, posmatraju naizgled bezbrižne, gotovo romantične scene: ljudi se izležavaju na plaži, pevaju arije, čitaju knjige, surfuju po internetu, deca grade kule u pesku, pas laje. Ali ovaj umetnički performans i "opera na plaži", kojim se predstavljaju rediteljka Rugilė Barzdžiukaitė, spisateljica Vaiva Grainytė i kompozitorka Lina Lapelytė, rezultat je promišljenog koncepta koji se, uz odsustvo eksplicitne didaktike, bavi klimatskim promenama. *Sunce i more* govori o ljudskoj lenjosti "koja će nas dovesti do kraja sveta", o tome kako se "savremene krize lako razvijaju, tiho poput pop-pesme". Jer "na sceni" ne reaguje niko dok se jedna žena u pesmi žali da niko ne čisti smeće, mladić tuguje jer na Božić ne pada sneg... *Sunce i more* je takođe i kolaborativan projekat u kojem je moguće učešće publike. Uslov je da se u određenim danima zateknete u Veneciji (nakon kontinuiranog sedmodnevnog izvođenja, performans će se realizovati jedino subotom), prethodno ispunite onlajn prijavu, ponesete kupaći kostim i peškiri i prihvatite trosatno učešće u ovom, u estetskom i etičkom smislu, inspirativnom radu koji u sebi sažima iskustva vizuelne umetnosti, teatra i muzike.

Misleća glava Lare Favareto i ulaz na centralnu postavku

Sa idejom da "nije najvažnije ono što je izloženo, već način na koji publika može iskoristiti iskustvo viđenog kako bi se suprotstavila svakodnevici menjajući način razmišljanja i svoj pogled na svet" koncept ovogodišnjeg Bijenala nastoji da podstakne kritičku recepciju i razmišljanje o relacijama među pojmovima koje nismo navikli da vidimo u vezi. Otuda, valjda, i *Misleća glava* Lare Favareto koja se u vidu dima širi sa fasade Centralne postavke. Jer, kako to Rugof navodi, definicija kreativnosti i jeste u tome da "prepoznamo veze koje drugi ljudi ne primećuju".

Retrospektiva Janisa Kunelisa

Poseta 58. Bijenalu je i prilika da se u Veneciji pogledaju i druge, veoma značajne izložbe, koje sa Bijenalom nisu u direktoj vezi. Retrospektiva protagoniste umetničkog pokreta arte povera Janisa Kunelisa (Jannis Kounellis) u Fondaciji Prada, postavka radova belgijskog umetnika Luka Tajmansa (Luc Tuymans) u Palati Grasi kao i nemačkog slikara, Georga Bazelica, (Georg Baselitz) u Galeriji Akademije. U Veneciji takođe izlaže i Marina Abramović, zajedno sa Renatom Morales (Galleria Ca' Rezzonico), prvi put u karijeri virtuelni rad, produkt tzv. novomedijske umetnosti" koji se, kao i na Bijenalu nagrađeni rad litvanskih umetnica, bavi problemom klimatskih promena.

za. P.U.L.S.E tekst i fotografije: **Ljiljana Maletin Vojvodić**

Lako Savladaj Nemački
Banalan način učenja je

Оглас Конобарика из Зaječара савладати немачки језик. Ово је

LernLingu

Сазнајте више

Jedan komentar na tekst *58. Bijenale u Veneciji ili "Dabogda nam zanimljivo bilo"*

Nada Milovanov Krivokuca

23/05/2019 at 16:37

Hvala na ovom iscrpnom prikazu "Venecijanskog bijenala" koje, kao i uvek, tera posetioca na razmišljanje. Zao mi je sto nije spomenuto da je platno Safeta Zeca sa motivom tragicne, skoro mitske smrti Admirale i Boska izloženo u crkvi Santa Maria della Pieta u okviru izložbe "Zagrljaji" i opominje...

<https://www.klix.ba/magazin/kultura/sarajevski-romeo-i-julija-na-platnu-maestralnog-safeta-zeca-krase-izlozbu-u-veneciji/190509078?fbclid=IwAR1FoLcc6GsB59hhceHSxXZRqpfj5SKhIxa94cxTwj14D4efbW7ryZ6i8>

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed.](#)